

PRÁVA PACIENTOV

ZAKOTVENÉ V CHARTE PRÁV PACIENTA V SR

1. Ľudské práva a slobody pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti:

- » právo na rešpektovanie základných ľudských práv a slobôd,
- » právo na rovnocenné poskytovanie zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na rasu, farbu pleti, pohlavie, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie.

2. Všeobecné práva pacientov:

- » právo na ochranu zdravia a prevenciu podľa právnych predpisov,
- » právo usilovať sa dosiahnuť najvyššiu možnú úroveň zdravia,
- » právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti na základe zdravotného stavu a stupňa postihnutia, a to na odbornej úrovni, plynulo, sústavne a v dostupnej forme,
- » právo na rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti,
- » právo na výber a zmenu lekára a zdravotníckeho zariadenia s výnimkou obmedzení definovaných v osobitnom zákone,
- » právo na lekárske ošetrovanie v prípade vážneho ohrozenia života alebo zdravia, a to v ktoromkoľvek čase v najbližšom zdravotníckom zariadení,
- » v prípade potreby právo na vyšetrenie u lekára poskytujúceho sekundárnu starostlivosť a následnú zdravotnú starostlivosť po tom, ako ho vyšetrí lekár poskytujúci ambulantnú starostlivosť,
- » právo zúčastňovať sa procesu zdravotnej starostlivosti, spolupodnikať o jej poskytovanie a liečenie,
- » právo na vysoko profesionálnu zdravotnú starostlivosť s využívaním modernej techniky, právo na dôstojné, etické a humánne zaobchádzanie.

3. Právo na informácie:

- » právo byť zrozumiteľným spôsobom informovaný o zdravotnom stave (povaha ochorenia, potrebné zdravotné výkony), na vyžiadanie aj písomnou formou,
- » právo byť informovaný o nákladoch poskytnutých zdravotníckych služieb a o cene liekov a zdravotníckych pomôcok, ktoré uhrádza pacient,
- » právo nebyť informovaný v prípade, že o to pacient požiada,
- » právo na nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie, právo robiť si z nej výpisky (v súlade s podmienkami a možnosťami zdravotníckeho zariadenia),
- » právo vyžiadať si písomnú správu o diagnóze, priebehu ochorenia a liečbe pri prepustení zo zdravotníckeho zariadenia,
- » právo nahliadnuť do zdravotnej dokumentácie po smrti osoby má manžel, manželka, plnoletá osoba, ktorá s ňou žila v čase úmrtia v spoločnej domácnosti, aj plnoleté deti (ak nie sú, tak rodičia).

4. Súhlas pacienta:

- » informovaný súhlas pacienta je podmienkou každého vyšetrovacieho a liečebného výkonu,
- » právo na odmietnutie alebo prerušenie zdravotného výkonu s výnimkou prípadov podľa platných právnych predpisov,
- » v prípade nemožnosti získania súhlasu pacienta v situácii, keď je zdravotný výkon nevyhnutný a neodkladný, je možné výkon spraviť aj bez súhlasu,
- » len darca, ktorý je plne spôsobilý na právne úkony, môže súhlasiť s odberom orgánov z tela živého darcu na účel ich prenosu do tela inej osoby v záujme liečenia, a to písomnou formou, svoj súhlas môže darca kedykoľvek odvolať,
- » odobranie orgánov z tel mŕtvych osôb pri transplantácii alebo vedeckovýskumných cieľoch je možné len vtedy, ak osoba počas života neurobila písomné alebo inak preukázateľné vyhlásenie, že s týmto zákrokom nesúhlasí,
- » podmienkou zaradenia pacienta do vedecko-technických štúdií a zaradenia do vyučovania klinických predmetov je informovaný súhlas v písomnej forme, tento súhlas môže pacient kedykoľvek odvolať.

5. Súhlas v prípade pacientov, ktorí nie sú spôsobilí o sebe rozhodovať:

- » v prípade maloletých pacientov, pacientov pozbavených spôsobilosti na právne úkony, prípadne pacientov s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony udeľuje súhlas zákonný zástupca alebo opatrovník, prípadne osoba, ktorá má maloletého v pestúnskej starostlivosti,
- » v prípade nemožnosti dosiahnuť súhlas pacienta s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo súhlas zástupcu pacienta pozbaveného spôsobilosti na právne úkony je potrebné na výkon súhlas odborného konzília, ktorý možno urobiť aj bez tohto súhlasu, a to v prípade ohrozenia života pacienta.

6. Dôvernosť:

- » informácie o zdravotnom stave, diagnózach, liečbe a prognóze a všetky ostatné informácie osobného charakteru sú dôverné počas života aj po smrti pacienta, právo na dôvernosť a ochranu údajov sa týka obdobia ich spracovania, výmeny, a to aj v počítačovej forme,
- » údaje zo zdravotnej dokumentácie je možné poskytnúť na základe písomného odôvodneného vyžiadania prokurátorovi, vyšetrovateľovi, policajnému orgánu alebo súdu formou výpisov,
- » kompletnú zdravotnú dokumentáciu o pacientovi uchováva zdravotnícke zariadenie počas 20 rokov po úmrtí pacienta,
- » informácie o pacientovi a prístup k jeho zdravotnej dokumentácii môžu byť poskytnuté na štatistické a vedecké účely v súlade s platnými právnymi predpismi.

7. Liečba a starostlivosť:

- » právo vedieť základné údaje (meno a priezvisko) o pracovníkoch v zdravotníctve, ktorí sa o pacienta starajú a liečia ho,
- » právo na vyšetrenie, liečbu a prípadný pobyt pacienta v zdravotníckom zariadení po prijatí do zdravotníckeho zariadenia sú uskutočňované v súlade so zásadami práva na ľudskú dôstojnosť a na zachovanie intimity pacienta, zdravotné výkony zo strany zdravotníckych pracovníkov sú poskytované v súlade so zásadami etického a dôstojného prístupu,
- » právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti vzhľadom na jeho zdravotný stav v dohodnutom alebo v primeranom čase, podľa dohodnutých a odsúhlasených podmienok, v čo najkratšom čase, ak ide o akútny alebo život ohrozujúci stav,
- » právo ženy, po dohode so zdravotníckym zariadením, vybrať si dospelú osobu, ktorá bude prítomná pri pôrode,
- » právo pacienta na primerané pokračovanie liečby vrátane spolupráce medzi zdravotníckymi zariadeniami,
- » právo pacienta na využívanie podpory rodiny a priateľov počas poskytovania zdravotnej starostlivosti pri dodržiavaní podmienok zdravotníckeho zariadenia,
- » právo pacienta byť informovaný o dôvodoch prepustenia alebo presunu do iného zdravotníckeho zariadenia v prípade pominutia dôvodov na ďalší pobyt pacienta, prípadne o ďalšom liečebnom postupe, a to spôsobom, ktorý je v súlade s platnými právnymi predpismi,
- » právo na prítomnosť sprievodcu po prijatí dieťaťa do ústavnej starostlivosti je možná pri deťoch do 6 rokov, a to na základe odporúčania ošetrojúceho lekára alebo pri deťoch nad 6 rokov či do ukončenia povinnej školskej dochádzky, a to po posúdení jeho psychického a fyzického stavu, na základe odporúčania lekára, so súhlasom revízieho lekára a sprievodcu, pobyt sprievodcu je považovaný za ústavnú starostlivosť.

8. Starostlivosť o nevyliciteľne chorých a umierajúcich:

- » právo pacienta v nevyliciteľnom štádiu ochorenia na úľavu a zmiernenie bolesti zodpovedajúce súčasným vedomostiam a možnostiam zdravotnej starostlivosti o umierajúcich,
- » právo nevyliciteľne chorého a umierajúceho pacienta na humánnu starostlivosť,
- » právo na prítomnosť osoby podľa jeho želania v posledných chvíľach jeho života,
- » právo na dôstojné umieranie,
- » nárok na dôsledné rešpektovanie písomnej žiadosti nebyť resuscitovaný alebo odmietnuť liečebné zákroky a postupy.

9. Podávanie sťažností:

- » právo na podanie sťažností, ak sa pacient domnieva, že bolo porušené jeho právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- » sťažnosť môže pacient podať riaditeľovi štátneho zdravotníckeho zariadenia, v ktorom mu bola poskytovaná zdravotná starostlivosť, alebo štátnemu okresnému lekárovi, či štátnemu krajskému lekárovi, Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky, alebo stavovským organizáciám a ďalším inštitúciám.

10. Náhrada škody:

- » nárok na náhradu škody, ktorá pacientovi vznikla pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, podľa platných právnych predpisov, a to na základe rozhodnutia súdu.